

СТРАТЕГІЯ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено сутність стратегії антикризового управління підприємством та обґрунтовано необхідність її формування для запобігання виникненню кризових явищ та їх подолання.

Ключові слова: антикризове управління, антикризова стратегія, криза, система антикризового управління.

Abstract

The essence of the strategy of crisis management of the enterprise is investigated and the necessity of its formation for the prevention of emergence of crisis phenomena and their overcoming is substantiated.

Keywords: crisis management, crisis management strategy, crisis, anti crisis management system

Вступ

Сьогодні чимало вітчизняних підприємств перебуває у важкому фінансовому стані, тому запобігання кризових явищ та розробка заходів щодо їх виходу з кризи є однією з найважливіших проблем управління. Система антикризового управління на підприємстві має базуватися на принципах, які забезпечать його ефективне функціонування у майбутньому. Серед таких принципів науковці визначають завчасну діагностику кризових явищ у фінансовій діяльності підприємства, оперативність реагування на різні кризові явища, адекватність застосування заходів, які дозволять зменшити ступінь реальної загрози фінансовому добробуту підприємства та забезпечать повну реалізацію його внутрішнього потенціалу для виходу з кризи.

Метою дослідження є визначення економічного змісту стратегії антикризового управління підприємством та обґрунтування необхідності її формування на кожному підприємстві з метою не лише подолання кризових явищ, але й для запобігання їх виникненню в майбутньому.

Результати дослідження

Формування стратегії антикризового управління передбачає використання системи методів попередньої діагностики фінансового стану підприємства, з метою розробки комплексу дієвих заходів впровадження яких дозволить захистити його від можливого банкрутства. Система антикризового управління повинна забезпечувати не лише постійний моніторинг кризових явищ, але й планування, організацію та реалізацію антикризових заходів задля збереження фінансової стійкості підприємства та ефективного його функціонування. Оскільки антикризове управління спрямовано на недопущення появи кризової ситуації на підприємстві, то логічно, що його реалізація має починатися ще до настання, чи принаймні на початковому етапі настання кризи, аби впроваджені заходи сприяли фінансовому оздоровленню та не допустили ліквідації підприємства. Отже, формувати стратегію антикризового управління необхідно починати ще до входження підприємства у кризову ситуацію, аби завчасно розроблені заходи дозволили призупинити кризу, а у випадку її настання успішно долати.

Стратегія антикризового управління – це специфічний управлінський план дій, спрямований на досягнення встановлених цілей. Це розрахована на перспективу система заходів, яка забезпечує досягнення визначених підприємством конкретних цілей. Суть розробки і реалізації стратегії антикризового управління полягає в тому, щоб вибрати потрібний напрямок перетворень із чисельних альтернатив та спрямувати виробничо-господарську діяльність підприємства за обраним напрямом. Рішення, прийняті на ранніх стадіях кризи на підприємстві, базуються, зазвичай, на слабких і тому не завжди достовірних сигналах про виникнення негативних тенденцій. Відповідно, у випадку кризи комплекс запроваджених антикризових заходів матиме різний характер, визначатиметься співвідношенням стратегічних партнерів і тактичних рішень.

Стратегія антикризового управління має дати відповідь на питання, як саме, з допомогою яких дій компанія зуміє досягти стабільного функціонування, зберігши чи зміцнивши своє становище за умов мінливого і конкурентного оточення. Таке розуміння стратегії виключає детермінізм поведінки організації, і визначає її націленість на кінцевий результат – вихід підприємства з кризового стану, а також залишає свободу вибору тактики з урахуванням мінливих ситуацій. Тактичні рішення, на відміну стратегічних, приймаються з урахуванням повнішої і наявності точної інформації [1].

Ринкові методи господарювання в умовах монопольної влади, з одного боку, та жорстокої конкуренції з іншого, призвели до нестабільної ситуації в економіці нашої країни, що вплинуло на платоспроможність підприємств. Причиною зниження платоспроможності більшості вітчизняних стала невідповідність здійснюваної ними стратегії управління умовам ринкового середовища. Тому в рамках реалізації стратегії антикризового менеджменту потрібно запроваджувати зовнішній та внутрішній контроль. Необхідність зовнішнього контролю за ефективністю антикризових заходів виникає у кредиторів, інвесторів, контрольних органів, інших інституцій. Внутрішній контроль є дієвим інструментом стимулювання до підвищення фінансової відповідальності та продуктивності як окремих працівників, центрів прибутковості, структурних підрозділів, такі і підприємства в цілому.

Антикризове управління підприємством за своєю сутністю є мікроекономічною категорією. Воно характеризує фінансово-господарські процеси на рівні підприємства й спрямоване на застосування заходів задля оздоровлення фінансового стану. Однак порушення на мікрорівні можуть створювати економічні, фінансові й соціальні проблеми і на макrorівні. Загалом, розробляючи стратегію виходу підприємства з кризової ситуації, необхідно враховувати вплив різноманітних чинників, серед яких у першу чергу таких [2]:

- 1) категорія проблеми;
- 2) умови виконання управлінських рішень;
- 3) достатність вихідної (первинної) інформації;
- 4) достовірність інформації;
- 5) масштаб проблеми;
- 6) технічне оснащення.

Отже, в антикризовому управлінні вирішальне значення має саме стратегія управління, де головна увага приділяється проблемам, які безпосередньо пов'язані з усуненням причин, що сприяють виникненню кризи, та виходу підприємства з кризової ситуації.

Висновок

Правильно сформована та вдало обрана антикризова стратегія дозволяє не тільки уникнути багатьох кризових ситуацій, але й згладити їх поширення в організації. Фактично вона являє собою план дій на відповідний період часу, який дозволяє максимально уникнути небезпечних ситуацій і направити підприємство на шлях зростання і зміцнення позицій на ринку. Основною метою антикризової стратегії на українських підприємствах повинно стати вирішення суперечностей і неузгодженостей, що виникають між цілями підприємства, наявними його можливостями (зазвичай обмеженими) та впливом (зазвичай негативним) внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Біломістна І.І. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання / І. І. Біломістна, О. М. Біломістний, М. С. Крамська // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики: зб. наук. праць. – 2013. – № 1 (14). – С. 90-96.
2. Гринчуцький В. І. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання / В. І. Гринчуцький, Л. А. Ляхович // Інноваційна економіка . - № 3 (22). – 2011. – С. 28-33.

Оранська Наталія Олександрівна – студентка групи МОф-16мі, факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: oran4uk@ukr.net.

Зянько Віталій Володимирович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет.

Natalia A. Oranskaya - student of the group MOF-16mi, faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya, e-mail: oran4uk@ukr.net.

Vitalii V. Zianko – Doctor of Economics, Professor, Head of Finance Department and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University.